

Czytanie ma płęć

Chłopcy, imigranci, nastolatki z grup społecznie i ekonomicznie defaworyzowanych mają największe kłopoty z nauką czytania.

Unia założyła, że do 2020 r. trzeba ograniczyć odsetek uczniów mających problem z czytaniem do 15 proc. Nie jest to łatwe zadanie, bo dziś tylko w sześciu krajach (w tym w Polsce, Finlandii i Norwegii) uczniów, którzy mają tego typu trudności, jest mniej.

Połączone strategie

Aby to osiągnąć, trzeba najpierw zidentyfikować źródło problemów. Komisja Europejska zleciła więc opracowanie raportu „Nauka czytania w Europie: kontekst, polityka i praktyka”, który został opracowany na podstawie danych z 31 krajów (UE oraz Islandia, Liechtenstein, Norwegia i Turcja).

Jak kraje promują umiejętność czytania? Większość z nich skupia się na przygotowaniu uczniów do nauki czytania w przedszkolu. Różnią się metodami i działaniami. Ale jak się okazuje, tylko połączenie kilku strategii daje najlepsze efekty. – Np. wspólna nauka na podstawie tekstu, podczas której uczniowie proszeni są o przeczytanie i przedyskutowanie tego samego tekstu, może pomóc uczniom, którzy mają trudności z czytaniem – uważają eksperci.

Niestety, tylko niewielka liczba nauczycieli ma możliwość korzystania ze wsparcia i wiedzy specjalistów nauki czytania w szkołach. Tacy specjaliści, którzy wspierają nauczycieli w pracy z klasą, są dostępni jedynie w Irlandii, na Malcie, w Zjednoczonym Królestwie oraz pięciu krajach skandynawskich. I tak, np. w Anglii nauczyciele-specjaliści pracujący w ramach

programu „Reading Recovery” są szkoleni w ocenianiu trudności, jakie napotykać małe dzieci w nauce czytania oraz w projektowaniu i prowadzeniu indywidualnie dobranych zajęć, które pozwolą na szybkie nadrobienie zaległości.

Zagrożeni

Komisja Europejska zwraca także uwagę, że o ile nie ma w badanych krajach problemu z akcjami promującymi czytanie, o tyle są one na ogół adresowane do ogółu społeczeństwa, a nie do grup szczególnie zagrożonych trudnościami w nauce czytania. Do nich należą zaś chłopcy, młodzi ludzie z grup społecznie i ekonomicznie defaworyzowanych lub uczniowie, których język ojczysty jest inny niż język wykładowy w szkole, do której uczęszczają.

We Francji wsparcie otrzymują rodziny w trudnej sytuacji materialnej,

w Słowenii zawodowi mentorzy wspierają rodziców z niskim poziomem wykształcenia i ich dzieci w rozwijaniu umiejętności czytania. Natomiast Szkocja promuje czytanie przez program sportowy „Liga Czytających Gwiazd”.

W Polsce w świetle ostatnich doniesień o masowym kierowaniu dzieci romskich do szkół specjalnych, m.in. z powodu słabej znajomości języka polskiego, taki program byłby jak najbardziej pożądany.

Twórcy raportu konkludują, że w nauce czytania o sukcesie decydują umiejętności nauczyciela, na które składają się wiedza i doświadczenie praktyczne w radzeniu sobie z konkretnymi trudnościami poszczególnych uczniów. Dlatego proponują, aby wesprzeć ich, m.in. ułatwiając dostęp do wyników najnowszych badań edukacyjnych, co pozwoli wyeliminować błędne przekonania, np. przypisywanie wyłącznej winy za niepowodzenia ucznia trudnym warunkom w domu czy sytuacji rodzinnej.

– Niestety, najbardziej sprzyjające długoterminowemu rozwojowi zawodowemu nauczycieli formy doskonalenia, takie jak udział w badaniach edukacyjnych czy praca w sieciach współ-

pracy, są mniej popularne niż krótkie jednorazowe warsztaty czy kursy – uważają twórcy raportu. Dodają, że jeśli kraje postawią na promocję doskonalenia zawodowego, to liczba przeszkolonych nauczycieli na pewno wzrośnie. Trzeba im to tylko ułatwić.

MAGDALENA KASZULANIS

Czym jest...

Eurydice, czyli edukacja w sieci

Eurydice to europejska sieć informacji o edukacji. Została utworzona w 1980 r. przez Komisję Europejską i kraje członkowskie ówczesnej Wspólnoty do wymiany informacji o krajowych systemach edukacji. Obecnie sieć Eurydice składa się z Europejskiego biura oraz z 37 biur krajowych w 33 krajach uczestniczących w europejskim programie „Uczenie się przez całe życie”.